

Merkezi Yönetim Bütçesi

Ağustos 2024

Emre Aylar

aylare@tskb.com.tr

Şakir Turan

turans@tskb.com.tr

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

	Ağu 23	Ağu 24	Değişim	Oca-Ağu.23	Oca-Ağu.24	Değişim	2024 Bütçe Tahmini	2024 Bütçe Gerçekleşme Oranı
Gelirler	613.956	690.720	12,5%	2.998.719	5.253.015	75,2%	8.437.100	62,3%
Vergi	543.183	576.709	6,2%	2.595.811	4.401.815	69,6%	7.407.707	59,4%
Vergi Hariç	70.773	114.012	61,1%	402.908	851.201	111,3%	1.029.394	82,7%
Harcamalar	562.686	820.314	45,8%	3.382.103	6.226.569	84,1%	11.089.037	56,2%
Faiz-dışı	475.537	723.268	52,1%	2.982.002	5.462.561	83,2%	9.835.037	55,5%
Faiz	87.149	97.046	11,4%	400.100	764.008	91,0%	1.254.000	60,9%
Faiz Dışı Denge	138.419	-32.548		16.716	-209.545		-1.397.937	
Bütçe Dengesi	51.270	-129.594		-383.384	-973.554		-2.651.937	

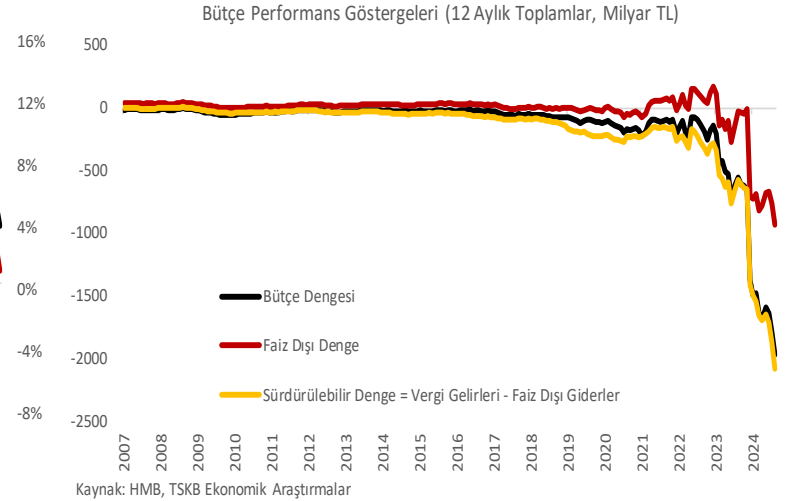
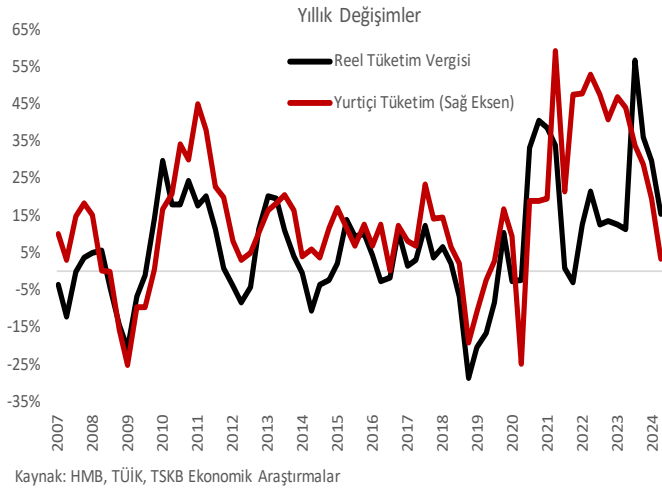
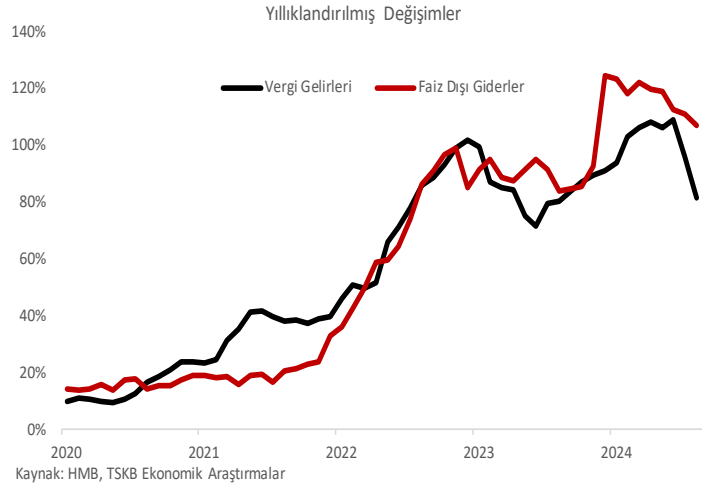
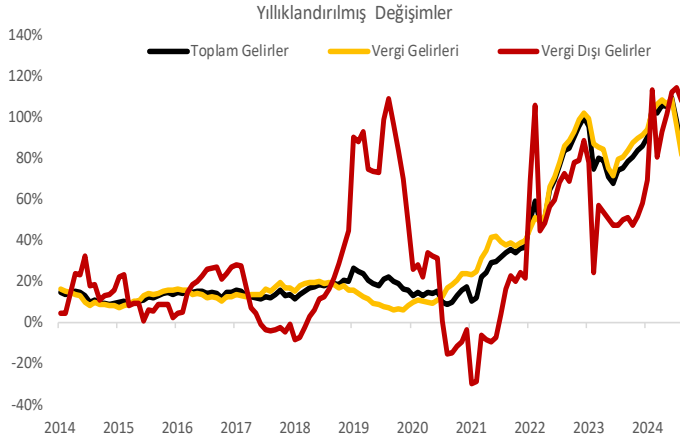
Merkezi yönetim bütçesi Ağustos ayında da yıllık bazda zayıflamaya işaret etti. Toplam gelirler yıllık bazda sadece %12,5 artışla 690,7 milyar TL ile nakit bazlı sonuçların 41,8 milyar TL altında geldi. Aynı dönemde toplam giderler %45,8 artarak 820,3 milyar TL ile nakit bazlı sonuçların 111,9 milyar TL altında kaldı. Bu sonuçlarla, Ağustos 2023'te 51,3 milyar TL fazla veren genel bütçe dengesi 2024'ün aynı ayında 129,6 milyar TL açık verir duruma geldi. Söz konusu dönemde faiz dışı denge 138,4 milyar TL fazladan 32,5 milyar TL açığa döndü. Nakit bazlı sonuçlar ise daha yüksek bir toplam bütçe ve faiz dışı açığına işaret etmişti.

Görece güçlü kalan vergi dışı gelirlere rağmen vergi gelirleri zayıf kalmaya devam etti. Ağustos'ta toplam vergi gelirleri yıllık bazda %6,2 artarken, alt kalemlerin performanslarında ayrımlar dikkat çekti. Kurumlar vergisi Ağustos 2024'te yıllık bazda %87,3 azalırken, ithalde alınan katma değer vergisi (KDV) %13,2 ile oldukça sınırlı arttı. Özel tüketim vergisinde (ÖTV) artış %23,2 olurken, dahilde alınan KDV'de %71,7'lik artış kaydedildi. Güçlü performanslar yine %99,6 ile gelir vergisinde ve %197,5 ile banka ve sigorta muameleleri vergisinde (BSMV) gözlemlendi. Bu sonuçlarla, Temmuz'da tüketim üzerinden alınan vergiler nominal olarak sadece %29,1 artarken, reel olarak %15,0 daraldı. Vergi dışı gelirler ise %61,1 artarak toplamda gelirlerdeki yavaşlamayı sınırladı. Vergi dışı kalemler içerisinde faiz gelirlerinde daralma meydana gelirken, özel bütçeli idarelerin gelirlerindeki ve cezalandaki yüksek artışlar dikkat çekti.

Faiz giderleri Ağustos'ta yavaşlarken, faiz dışı kalemlerde ayrışma sürdü. Temmuz'da hızlı artış gösteren faiz giderleri Ağustos'ta yavaşlayarak yıllık bazda sadece %11,4 arttı. Faiz dışı harcamalar yıllık bazda %52,1 ile önceki aya göre bir miktar yavaşladı. Sermaye giderleri, gayrimenkul sermaye üretim giderlerinin etkisiyle yıllık bazda %106,5 ile yine en hızlı artan kalem oldu. Bunu %77,7 ile personel giderleri ve %71,4 ile SGK devlet primi giderleri izledi. Cari transferler %61,5 artarken, mal ve hizmet alım giderlerinde artış %36,7'de kaldı. Öte yandan, sermaye transferleri %56,1 azalırken, borç verme kaleminde %46,1 gerileme yaşandı. Borç verme içerisinde bir süredir olduğu gibi T.C. Devlet Demiryolları'na yüklü aktarım sürerken, Toprak Mahsulleri Ofisi'ne (TMO) öne çekilen harcamalardan dolayı Ağustos'ta daralma oldu.

Ağustos sonuçlarıyla birlikte ilk sekiz ayda yıllık bazda bütçe gelirleri %75,2, harcamalar %84,1 oranında artışlar kaydetti. Toplam bütçe açığı 2023'ün aynı dönemindeki 383,4 milyar TL'den 2024'ün aynı döneminde 973,6 milyar TL'ye çıktı. 2023'ün söz konusu döneminde 16,7 milyar TL fazla veren faiz dışı denge ise 209,6 milyar TL açık verir duruma geldi.

Ağustos ayı gerçekleşmeleri bütçe gelirlerindeki geçici bazı kalemlerin desteklemesine karşın, iç talep kaynaklı yavaşlamanın etkilerini teyit ediyor. Diğer faiz gelirleri, diğer kişi ve kurumlardan alınan paylar, cezalar ve özel bütçeli idarelerin gelirlerindeki artışların önümüzdeki dönemde ne hızda devam edeceği belirsizken, tüketim üzerinden alınan vergilerde reel daralma devam ediyor. Harcamalar tarafında ise aydan aya dalgalanmalar ve kaymalar olsa da üç aylık ortalamalar tasarruf tedbirlerinin etkilerinin kısmen de olsa sürdüğüne işaret ediyor. Yılın kalan döneminde Hükümetin Kamuda Tasarruf ve Verimlilik paketi kapsamında atacağı adımların etkilerine bağlı olarak harcamalarda yavaşlamanın sürebileceğini değerlendiriyoruz. İlk yarıdaki güçlü sonuçlara karşın yılın kalan döneminde iç talepteki ivme kaybına bağlı olarak vergi gelirlerinde zayıf seyrin sürebileceğini öngörüyoruz. Genel bütçe performans göstergelerindeki iyileşmenin boyutunu ise vergi dışı gelirler ile kamunun tasarruflarının ve faiz giderlerinin belirleyeceğini düşünüyoruz.

TSKB
Danışmanlık Hizmetleri
Ekonomik Araştırmalar
ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr
MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81
FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE
Tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2024 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.